

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

יומא דף פא.

האם אכילה ושתייה מצטרפת לשיעור לחייב ביוה"כ?

אליבא דר' יהושע ¹	אליבא דרבנן	
אין מצטרפים	מצטרפים	לרב חסדא, וריש לקיש
אין מצטרפים	אין מצטרפים ²	לרב נחמן, ור' יוחנן

כשהתורה כותבת "השמר" האם הכוונה למצות עשה או למצות לא תעשה? [תוד"ה השמר].

כשכתוב גבי מצות לא תעשה	כשכתוב גבי מצות עשה	
"השמר" דלא תעשה - לא תעשה	"השמר" דעשה - עשה	לריש לקיש
"השמר" דלא תעשה - לא תעשה	"השמר" דעשה - לא תעשה	לר' יוחנן

מהיכן אנחנו יודעים שהעושה מלאכה או מבטל עינוי בתוספת יוה"כ פטור מעונש ואזהרה?

פטור מאזהרה	פטור מעונש כרת	
וכל מלאכה לא תעשו בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה (ויקרא כג: כח)	וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְהֵאֲבֹדְתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ (שם: ל)	לעושה מלאכה
מקל וחומר ³	כי כל הנפש אשר לא תענה בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה (שם: כט)	למבטל עינוי

מהיכן אנחנו יודעים אזהרה ועונש לעושה מלאכה ומבטל עינוי ביוה"כ?

אזהרת לאו	עונש כרת	
וכל מלאכה לא תעשו בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה (ויקרא כג: כח)	וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה... וְהֵאֲבֹדְתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהוּא (שם: ל)	לעושה מלאכה
מגזירה שוה ⁴	כי כל הנפש אשר לא תענה... וְנִכְרְתָה (שם: כט)	למבטל עינוי

¹ ר' יהושע ס"ל שכל שטומאתו שוה (דהיינו שזמן טומאת שני הדברים שוה, שבשניהם הנוגע בהם טמא עד הערב או בשניהם טמא שבעת ימים), וכן שיעורו שוה (דהיינו ששני הדברים שיעור הטומאה שלהם שוה, כגון לטמא בכזית או בכעדשה וכו') אז מצטרפים שני חצאי שיעור לשיעור לטמא, אולם דברים שאינם שוים או בזמנם או בשיעורם אינם מצטרפים. ורבנן חולקים וסוברים שכן מצטרפים לטמא כהשיעור הגדול שבהם.

² דאף שס"ל לרבנן בעלמא דאפי' דברים שאינם שוים מצטרפים, מ"מ כאן בעינן "יתובי דעתא" וכל שלא אוכל כשיעור אכילה, או לא שותה כשיעור שתייה, לא מייבא דעתיה אפי' אם אכל חצי שיעור אכילה ושתה חצי שיעור שתייה ביחד.

³ דהנה מצאנו שאף במלאכה החמורה שהיא נוהגת לאיסור גם בשבתות וימים טובים, בכל אופן גזה"כ שלא מוזהר עליה בתוספת יוה"כ, ק"ו עינוי הקל שאינו נוהג בשבתות וימים טובים שלא יהיה מוזהר עליו בתוספת יוה"כ.

⁴ הנה מהא דכתיב בקרא (ויקרא כג: כט) "כי כל הנפש אשר לא תענה בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה" אין אנחנו יכולים ללמוד אזהרה לעינוי, כיון שלא כתוב בפירוש "לא תאכל" או "לא תשתה" או שאר דברי עינוי. ולכן

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

יומא דף פא:

השותה חומץ ביוה"כ האם חייב כרת?

השותה מעט חומץ (מלא לוגמיו)	השותה הרבה חומץ (רביעית), או מזגו במים	
חייב כרת	חייב כרת	לרבי, ומשנתנו ¹
פטור מכרת - אולם אסור לכתחילה	חייב כרת	לרבנן

למסקנא לומדים זאת מגזירה שוה, ופירש רבינא שהגז"ש היא מתיבות "עצם" "עצם" דכאן בעינוי כתוב "לא תענה בעצם היום הזה", וגבי מלאכה כתוב (שם: כח) "וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה" וכמו שהזהיר גבי מלאכה כך מזהיר גבי עינוי. ור' ישמעאל לומד, דמזה שכתוב ביוה"כ לשון "עינוי" ולגבי אונס נערה מאורסה כתוב (דברים כב: כד) "על דבר אשר ענה את אשת רעהו", מה גבי אונס לא ענש א"כ הזהיר, כך כאן ביוה"כ לא ענש א"כ הזהיר. ורב אחא בר יעקב למד מדכתיב כאן ביוה"כ (ויקרא כג: לב) "שבת שבתון" ולגבי שבת בראשית נמי כתיב (שמות לא: טו) "שבת שבתון" יש לנו לומר שכמו שבשבת לא ענש א"כ הזהיר, כך ביוה"כ. ורב פפא למד מזה שיוה"כ עצמו נקרא שבת דכתיב ביה (ויקרא כג: לב) "תשבתו שבתכם" ש"מ שדינו כשבת

¹ כן דייקה הגמ' שמשנתנו אליבא דרבי, דאמרה "שתה ציר או מורייס פטור" - הא חומץ חייב, דחומץ משיב את הנפש לשיטת רבי.